

Vergaderjaar 2023–2024

36 504

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2024 (Tweede incidentele suppletoire begroting inzake Maatwerkfinanciering CO₂-reductie Verduurzaming Industrie)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A Artikelgewijze toelichting bij het wetsvoorstel

Wetsartikelen 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Mede namens de Minister voor Klimaat en Energie,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens

B Artikelgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen

1. Leeswijzer

Ondergrenzen toelichtingen

Voor wat betreft het toelichten van significante verschillen in de uitgaven, ontvangsten en verplichtingen zijn de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

2. Beleidsartikelen

2.1 Beleidsartikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaarts-groei

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- groting 2024 incl. NvW en amende- menten	Mutaties 2 ^e ISB	Stand 2 ^e ISB	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028
Verplichtingen	3.146.997	200.000	3.346.997	0	0	0	0
Uitgaven	2.357.412	0	2.357.412	24.000	65.000	20.000	63.000
Subsidies (regelingen)	1.175.761	0	1.175.761	24.000	65.000	20.000	63.000
MKB-Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)	23.250		23.250				
Eurostars	22.269		22.269				
Bevorderen ondernemerschap	19.395		19.395				
Cofinanciering EFRO	31.977		31.977				
Bijdrage aan ROM's	15.049		15.049				
Verduurzaming industrie	79.322		79.322	24.000	65.000	20.000	63.000
Startup beleid	12.136		12.136				
Urgendamaatregelen Industrie	11.940		11.940				
Invest-NI	11.625		11.625				
Noodloket (TOGS)			0				
Tegemoetkoming vaste lasten			0				
Tegemoetkoming vaste lasten Caribisch Nederland			0				
Europees Defensie Fonds cofinanciering	5.000		5.000				
Omscholing naar tekortsectoren			0				
Tegemoetkoming vaste lasten Startersregeling			0				
Infrastructuur duurzame industrie (PIDI)			0				
Herstructurering winkelgebieden	16.388		16.388				
R&D mobiliteitssectoren	33.100		33.100				
SEG			0				
NGF – project Groenvermogen van de Nederlandse economie	84.879		84.879				
NGF – project Health-RI	12.000		12.000				
NGF – project RegMed XB	10.649		10.649				
NGF – project Quantum-DeltaNL	127.818		127.818				
NGF – project Oncode-PACT	49.963		49.963				
NGF – project Circulaire Plastics NL	23.040		23.040				
NGF – project NXTGEN HIGH TECH	78.220		78.220				

	Stand ontwerpbe- groting 2024 incl. NvW en amende- menten	Mutaties 2 ^e ISB	Stand 2 ^e ISB	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028
NGF – project PhotonDelta	67.125		67.125				
NGF – project Opschaling PPS beroepsonderwijs	39.189		39.189				
NGF project Bio Based Circular	21.700		21.700				
NGF project Material Independence & Circular Batteries	53.000		53.000				
Tegemoetkoming Energiekosten			0				
Indirecte Kosten Compensatie ETS			0				
IPCEI Cloudinfrastructuur en services	20.642		20.642				
IPCEI Micro elektronica	143.088		143.088				
Aanvullende tegemoetkoming evenementen			0				
Omzetderving Limburg			0				
Investeringen Verduurzaming Industrie – Klimaatfonds	134.210		134.210				
EuroHPC	10.193		10.193				
EuroQCI	5.606		5.606				
Brexit Adjustment Reserve			0				
Ruimte voor economie / bedrijventerreinen	2.789		2.789				
Overig	10.199		10.199				
Leningen	30.000	0	30.000	0	0	0	0
Bedrijfssteun			0				
Credits	30.000		30.000				
NGF – project PhotonDelta			0				
Garanties	97.945	0	97.945	0	0	0	0
BMKB	42.228		42.228				
Klein Krediet Corona garantieregeling							
Groeifaciliteit	8.972		8.972				
Garantie Ondernemersfinanciering	11.745		11.745				
Garantie Ondernemersfinanciering Corona	25.000		25.000				
MKB financiering	10.000		10.000				
Opdrachten	23.052	0	23.052	0	0	0	0
Onderzoek en opdrachten	6.170		6.170				
Caribisch Nederland	847		847				
ICT beleid			0				
Regeldruk	2.450		2.450				
Budget Samenwerking regio	815		815				
Small Business Innovation Research	150		150				
Stikstofaanpak piekbelasters industrie	11.500		11.500				
Verduurzaming industrie	1.120		1.120				
Bijdrage aan agentschappen	122.915	0	122.915	0	0	0	0
Bijdrage RVO.nl	122.170		122.170				
Rijksinspectie Digitale Infrastructuur	745		745				
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	380.925	0	380.925	0	0	0	0
Bijdrage aan TNO	209.862		209.862				
Kamer van Koophandel	142.917		142.917				
Bijdrage aan NWO-TTW	28.146		28.146				
Bijdrage aan medeoverheden	20.386	0	20.386	0	0	0	0
MKB Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)	20.386		20.386				

	Stand ontwerpbe- grotng 2024 incl. NvW en amende- menten	Mutaties 2 ^e ISB	Stand 2 ^e ISB	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	506.428	0	506.428	0	0	0	0
Internationaal Innoveren	55.539		55.539				
PPS toeslag	200.686		200.686				
TO ₂ (excl. TNO)	60.234		60.234				
Topsectoren overig	13.796		13.796				
Ruimtevaart (ESA)	83.719		83.719				
Bijdrage NBTC	10.169		10.169				
Overige bijdragen aan organisaties	6.061		6.061				
Economische ontwikkeling en technologie	5.514		5.514				
EU-cofinanciering JTF	17.730		17.730				
Faciliteiten toegepast onderzoek TO2 en RKI	43.250		43.250				
NGF – projectNXTGEN Ruimtevaart	9.730		9.730				
Storting begrotingsreserve	0	0	0	0	0	0	0
Storting reserve BMKB			0				
Storting reserve MKB financiering			0				
Ontvangsten	268.597	0	268.597	0	0	0	0
Luchtvaartkredietfaciliteit	863		863				
Rijksoctrooiwet	45.966		45.966				
Eurostars	4.250		4.250				
F-35	10.576		10.576				
Diverse ontvangsten	11.242		11.242				
Bedrijfssteun	41.700		41.700				
Noodloket (TOGS)			0				
Tegemoetkoming vaste lasten			0				
Tegemoetkoming vaste lasten starters			0				
BMKB	33.000		33.000				
Onttrekking reserve Klein Krediet Corona			0				
Klein Krediet Corona			0				
Ontvangsten verduurzaming industrie			0				
GroEIFaciliteit	8.000		8.000				
Onttrekking reserve GroEIFaciliteit			0				
SEG			0				
Garantie Ondernemingsfinanciering	13.000		13.000				
Onttrekking reserve GO			0				
Tegemoetkoming Energiekosten	100.000		100.000				
MKB financiering			0				
Brexit Adjustment Reserve			0				

Tabel 2 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- grotng 2024 incl. NvW en amende- menten	Mutaties 2 ^e ISB	Stand 2 ^e ISB	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028
Verplichtingen	3.146.997	200.000	3.346.997	0	0	0	0
waarvan garantieverplichtingen	1.260.000		1.260.000				
waarvan overige verplichtingen	1.886.997	200.000	2.086.997				

Budgetflexibiliteit

De budgetflexibiliteit bij de ontwerpbegroting 2024 was 43%, oftewel 57% van het beschikbare kasbudget in 2024 was juridisch verplicht. Het budget van de ontwerpbegroting 2024 wordt door deze Incidentele Suppletore Begroting (ISB) met € 200 mln verhoogd, daarmee daalt het

percentage juridisch verplicht op artikel 2 van de EZK-begroting. De nieuwe budgetflexibiliteit is 47% oftewel 53% juridisch verplicht.

Toelichting

In deze ISB wordt het parlement om autorisatie verzocht voor het aangaan van verplichtingen en doen van uitgaven ten behoeve van een Maatwerkfinanciering CO₂-reductie Verduurzaming Industrie, zoals voorgesteld in de Kamerbrief Maatwerkfinanciering CO₂-reductie verduurzaming industrie van 14 februari 2024. Het betreft lopend beleid en volgt de inzet die is voorgesteld in Kamerbrief over voortgang maatwerkafspraken van 27 februari 2023, in Kamerbrief over voortgang maatwerkafspraken van 27 september 2023 en in Kamerbrief over Joint Letter of Intent Maatwerk Nobian van 22 november 2023.

Mochten deze middelen niet worden ingezet voor een desbetreffende maatwerkafpraak, doordat de Europese Commissie geen goedkeuring geeft over de openstelling van de Call For Proposals die betrekking heeft op de staatsteuntoets van het bedrijf, zullen deze middelen op een later moment terugvloeien naar de Algemene Post (Klimaatfonds). Mocht het traject van de Europese Commissie leiden tot significante aanpassingen, zal er door Kabinet opnieuw worden gewogen.

Verplichtingen en uitgaven

Subsidies

Maatwerkfinanciering CO₂-reductie Verduurzaming Industrie.

Op 22 november jl. is de eerste Joint Letter of Intent (JLoI) met Nobian ondertekend. Met behulp van maatwerkafspraken kan Nobian haar fabrieken ombouwen en daarmee haar klimaatdoelstellingen met 10 jaar versnellen door in 2030 al nagenoeg geen CO₂ meer uit te stoten. Dat levert een aanzienlijke bijdrage aan de CO₂-reductie doelstellingen die planning gekoppeld zijn aan de maatwerkafspraken én versterkt de industrieclusters in Delfzijl, Hengelo en Rotterdam en daarmee de Nederlandse positie in de Europese chlooralkali- en bredere chemische - sector. Deze afspraken zijn allemaal opgenomen in de JLoI die met uw Kamer is gedeeld waarbij voor deze additionele reductie een overheidsbijdrage van 200 mln gemoeid is. De uitfinanciering hiervan zal plaatsvinden in de periode 2024–2030.

Om deze doelstellingen te behalen vraagt Nobian om een financiële bijdrage, naast hun eigen investeringen, voor drie van de vijf projecten. Met deze ISB wordt gevraagd om het bedrag over te hevelen uit het Klimaatfonds naar de EZK-begroting t.b.v. de eerste twee projecten (Delfzijl en Hengelo) die goed zijn voor ca. 540 Kton CO₂-reductie. Vanwege de urgentie en de tijdslijnen van Nobian om de verduurzamingsambities voor 2030 te realiseren, kan deze overheveling niet wachten op de reguliere besluitvorming. De ISB zelf zorgt er niet voor dat de middelen overgeheveld worden naar Nobian: dat gebeurt via een uiteindelijke, definitieve subsidiebeschikking. Het voornemen is om in april tot bindende afspraken te komen voor de twee genoemde projecten.